

**A TOP-7.1.1.-16-H-ESZA-2019-00288 . Sz. pályázattal
eszközfejlesztésre elnyert bruttó összeg: 1.243 e Ft.
Elkészült: 25 db tájékoztató tábla és 2 db reklám
Az épületek külső falán helyeztünk el öt tájékoztató táblát:**

- 1. Alapítványt, MME és táborhely (főépület)**
- 2-3. Mesterséges költőhelyeket elfogadó madárfajok (főépület)**
- 4. A madár külső testrészei (főépület)**
- 5. Helyi értékek és DDNP védett értékei (múzeum falán)**

MESTERSÉGES KÖLTŐHELYEKET ELFOGADÓ MADÁRFAJOK

„A” odú - Örvös légykapó

„B” odú

„Cn” odú - Vörös vércse

Csuszka tojásos fészekalj

„D” odú - szalakóta fiókák

Fecske műfészek

Fészék kezdemény

Fészektartó kosár

1. Barátcinege

2. Barázdabillegető

3. Búbos banka

4. Búbos cinege

5. Csóka

6. Csuszka

7. Erdei fülesbagoly

8. Fokusz

9. Fehér gólya

10. Kabasólalom

11. Fenyvescinege

12. Füles kuvik

13. Füstifecske

14. Gyöngybagoly

15. Gyurgyalag

16. Házi rozsdafarkú

17. Házi veréb

18. Hegyi billegető

19. Jégmadár

20. Kék vércse

21. Kékcinege

22. Kerecsensólalom

23. Kerti rozsdafarkú

24. Kis légykapó

25. Kormos légykapó

26. Kormosfejű cinege

27. Kuvik

28. Macskabagoly

29. Mezei veréb

30. Molnárfecske

31. Nyaktekercs

32. Ökörszem

33. Övös légykapó

34. Partifecske

35. Sarlósfecske

36. Seregély

37. Szalakóta

38. Széncinege

39. Szürke légykapó

40. Törpekuvik

41. Vándorsólalom

42. Vörös vércse

csóka D; Cn	csuszka B	barátcinege A	erdei fülesbagoly Cn	fokusz F	kabasólalom Cnf
búbos banka D	fenyvescinege A	barázdabillegető C	füles kuvik D	búbos cinege A	füstifecske FM
gyöngybagoly KL	házi rozsdafarkú C; Ftá	kék vércse Cn	kék cinege A	kerti rozsdafarkú B	kis légykapó B
örvös légykapó B	kuvik KL	mezei veréb B	molnárfecske FM	nyaktekercs B	sarlósfecske S
macskabagoly Dn	seregély D	szalakóta D	széncinege B	szürke légykapó C	vörös vércse Cn
fehér gólya Fko	fekete rigó Ftá	vörösbecse Fke	jégmadár Pfa	hegyi billegető C	ökörszem Fke
partifecske Pfa	kerecsensólalom Cnf	szürke légykapó C; Ftá	gyurgyalag Pfa	kormosfejű cinege	vándorsólalom Cnf

JELMAGYARÁZAT:

„A” odú
„B” odú
„C” odú
„D” odú

„F” fokusz odú
„S” sarlósfecske odú
„Cn” nagyméretű nyitott odú
„Cnf” nagytérű fém odú

„FM” fecske műfészek
„KL” nagyméretű költőláda
„Fke” fészékkezdemény
„Fko” fészékkosár

„Pfa” partfal

43. Vörösbegy

MADÁRVÁRTA

HELYI JELENTŐSSÉGŰ TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK DOMBOVÁRÁN

A KIS-KÖNDI-PATAK VÖLGYE ÉLŐVILÁGA

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK VEDETT TERÜLETEI

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG HÖRÖGÉS TERÜLETI ÉS VÉDELMI TERVEI

MADÁRVÁRTA

VENDÉGHÁZ

MADÁRVÁRTA

DOMBÓVÁR-TÜSKE • N 46.399393 E 18.144468

HELYI JELENTŐSSÉGŰ TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK DOMBÓVÁRON

1. Tüskel-tó
2. Gunarasi tölgyes
3. Gunarasi parkerdő
4. Tüskel tölgyes
5. Bentavai-é
6. Újdombóvári vadgesztenye fasor
7. Kis-Konda-patak völgye
8. Szilgherdő
9. Tüzeléskés rétek
10. Gólyavár
11. Nyerges erdő és horgászó
12. Gunarasi partifecske telep
13. Béka-tavi égeres (gümitelep)

HELYI ÉRTEK VÉDELME

Dombóvár közigazgatási területének 9,5% élvez helyi védettséget, az 743 hektár területre terjed ki.

Helyi védettséget kapott 2004-ben: Szilgherdő, Gólyavár, Újdombóvári vadgesztenye fasor, Kis-Konda-patak völgye, Bentavai-é, Nyerges erdő és horgászó, Tüskel és Gunarasi maradványerdő, „Tüzeléskés” rétek a Kapos völgyében, 2008-ban: a Gunarasi-parkerdő, 2015-ben: a Béka-tavi mocsár és égeres, és a Gunarasi partifecske költőtelep.

A KIS-KONDA-PATAK VÖLGYE ÉLŐVILÁGA

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK VÉDETT TERÜLETEI

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG MŰKÖDÉSI TERÜLETE ÉS BEMUTATÓHELYEI

Hazánk területének 10%-át védi a 261 országos jelentőségű védett természeti terület:

- 10 nemzeti park,
- 39 tájvédelmi körzet
- 170 természetvédelmi terület
- 42 nemzeti emlékhely

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK

A Duna-Dráva Nemzeti Park két névadó folyó mentén, közel 50.000 hektár területen működik. A folyókat övező tájak képtel a víz munkája alakította ki. Az ürtéri területeken rendkívül változatos élőhelyek találhatók, sok védett és ritka növény- és állatfajjal.

A Duna-Dráva Nemzeti Park igazgatóság működési területe a két nagy folyón kívül egész Dél-Dunántúra kiterjed, magában foglalja az öt tájvédelmi körzetet és 19 természetvédelmi területet. A védett területek nagy része együttes az EU ökológiai hálózat, a NATURA2000 részeit képezik.

A szabadtéri foglalkoztatóba 3 tájékoztató tábla került a gyógynövényekről és a település madárvilágáról.

A múzeum termében 14 db tájékoztató táblát
helyeztünk el.

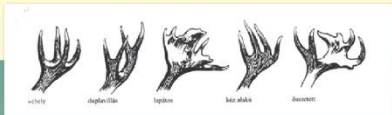

A HAZAI ERDŐK „KIRÁLYA”ÉS LEGSZEBB NEMES VADJA A GÍMSZARVAS (Cervus elaphus)

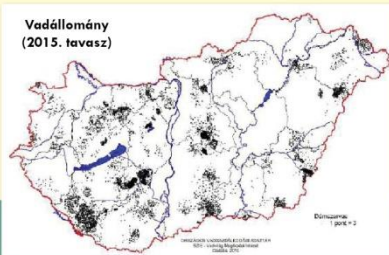
Az őshonos gímszarvas hazai állománya 80 ezer példány, a fajt nagy területhűség jellemzi, csoportos életmódot folytat, de nem territorialis faj. Az agancs a szarvas trófeája. Jelenleg a világ 10 legértékesebb trófeája közül 5 magyar. A bikák tömege 140-300 kg közé esik, az eddigi legsúlyosabb bika 425 kg volt.

A SZARVAS AGANCS RÉSZEI, FORMÁI

Az agancstól hivatalosan még a koponya része. Az agancs alsó ága a szemág, harmadik a középgág. Ezek megléte alapvető, közöttük a jégág megléte inkább csak előnyös. A középgág felett az agancs szárbán (dárdában) folytatódhat. A korona a szárvég legalább háromféle osztódása, de ennek alakja alapján beszélünk duplavilágú, kehely, kéz alakú, lapátos és összetett koronáról.

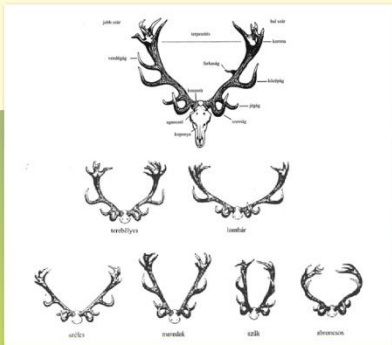
Vadállomány (2015. tavasz)

Bár az agancs bírálati szabályok szerint minden középgág feletti ág a korona része, mégis megkülönböztetünk farkaságat és vendégágat. Az agancs csonképződésmény, melyet a szarvasbika minden évben elvet és évente újránveszt. Mérete a napfényes órák számától függően hormonális szabályozás alatt áll. Kb. 120-150 nap alatt épül fel az akár 15 kg-os agancs.

A SZARVAS AGANCS FEJLŐDÉSE

A szétrévés és agancsforma kialakulása a 6-10 éves kor közé esik, ezt követő években a fejlődése lelassul. Az agancs minden paramétere 12-14 éves korig nő, a 13. év az érték-mérő, 16. évtől minden adat gyorsan romlik (visszarokk). A bikák agancsának átlagsúlya hazánkban 8,2 kg. Az agancs súlya függ genetikai képességtől, az életkortól, a mikro és makro környezettől (táplálkozás), az állat súlyától, az agancshullatás idejétől.

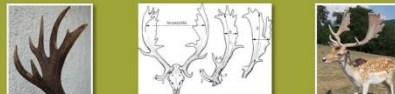
DÁMSZARVAS

/Dama dama/

Annak ellenére hazánk egyik jelentős vadfaja, a dámszarvas nem őshonos. Lényegesen kisebb a gímszarvasnál (hím:50-130 kg), hazai állománya - ötven év alatt - nyolcszorosára nőtt és ma már elérte 20 ezer egyedet.

Erosen területhű, nem vándorol és territóriumot sem véd. Gyulajon, Gyulán és a Duna-Tisza közén a legjelentősebb magyarországi állománya. A C.I.C. trófea-világranglistán az első két helyen hazai bika szerepel, az első 10 között további 3 trófea szerepel még. A domináns bikáknak sincs háreme, ellentétben a gímszarvasokkal.

barcogás: a hím hangja alapján a párzási időszakot hívják így, **barcogóteknő:** a bika által kapart 1-2 méter hosszú és 10-20 cm mély terület, egy bikának több teknője is lehet, **„lek” teknő:** csoportos barcogóhely, sűrű állománynál fordul elő.

HAZÁNK A PANNON BIOGEOGRÁFIAI RÉGIÓHOZ TARTOZIK...

Hogyan került Magyarország a hálózatba?

Az uniós csatlakozásunk egyik feltétele volt, hogy az európai hálózat hazai láncszemeit (területeket és fajokat) kijelöljük. Hazánk természetes élőhelyei, növényi és állatvilága egyedülálló értéket képviselnek Európában, ezek a fajok egyeztetett „pannonikumok”. Ennek köszönhető, hogy hazánk területe egy új, önálló életföldrajzi régió, a Pannon Régió legfőbb képviselője. A Pannon Biogeográfia Régió feladata többek között olyan értékes pannon élőhelyek védelme, mint a kontinentális törpemandulások, gyöngyveszűcsérjések, a pannon sziklagyepek, a pannon sziksek, melyek számos Natura 2000 fajnak nyújtanak menedéket.

Mitől lesz egy terület a Natura 2000 hálózat része?

Attól, hogy állandóan (tűz), vagy időszakonként (daru, kék vércse) olyan élővilágnak ad otthont, amelynek megőrzése közösségi érdek, mert a fajok és élőhelyeik védelme csak így biztosítható.

Mi alapján jelöljük ki a Natura 2000 területeket?

A Natura 2000 hálózat láncszemeinek azokat a területeket jelöljük ki, amelyeken az irányelvek mellékletében felsorolt fajok vagy élőhelyek jelentős állományban megtalálhatók. A területjavaslatoikat kidolgozása az európai uniós kritériumoknak megfelelő, szigorúan szakmai szempontok alapján történt (faj vagy élőhelytípus állomány nagysága, állomány-sűrűsége, hazai elterjedése, hazai és nemzetközi védelmi helyzete, élőhelyigénye), amit részletes adatgyűjtés előzött meg.

EU	MAGYARORSZÁG	
Élőhelyvédelmi irányelv	Élőhelyek	221 46
	Növényfajok	449 41
	Gerinctelen fajok	170 62
	Gerinces fajok	127 50
Madárvédelmi irányelv	Madárfajok	190 78

Miben különbözik a fejlett nyugati és a közép, kelet európai tagállamok feladata?

- A gazdaságilag fejlettebb nyugati tagállamokban az élőhelyek rekonstrukciója, rehabilitációja kerül előtérbe a Natura 2000-es területeken.
- Az unió bővítésével érintett tagállamok többségében - így Magyarországon is - a kedvezőbb természeti állapotok, illetve a gazdag élővilág fennmaradását szolgáló extenzív gazdálkodási módok fenntartására kell fektetni a hangsúlyt.

Az irányelv fő célja:

- elősegíteni a biológiai sokféleség megőrzését,
- mely hozzásegít egy közös cél, a fenntartható hasznosítás megvalósításához;
- a biológiai sokféleség megőrzése egyes esetekben megkívánja a folyamatos emberi beavatkozást,
- Európában a tagállamok területein a természetes élőhelyek megőrzése, mert azok továbbra is folyamatosan pusztulnak és a vadon élő fajoknak egyre növekvő száma válik fokozottan veszélyeztetetté;
- minthogy a veszélyeztetett élőhelyek, illetve fajok a közösség természetes örökségét képezik és a veszélyeztetés gyakran a határokon is átnyúlik, megőrzésük érdekében szükséges közösségi szinten cselekedni.

Mekkora a hazai Natura 2000 területek kiterjedése?

A kormányrendeletben kihirdetett területek kiterjedése 1,95 millió hektár. Ez hazánkban mintegy 21%-a. A jelenlegi védett természeti területek több mint 90%-a bekerült a Natura 2000 hálózatba, - melyek annak mintegy 40%-át teszik ki -, a fennmaradó rész, pedig a megfelelő élőhelyek arányát jelenti.

Miért hatékonyabb a Natura 2000 védelem az eddigi védelemnél?

Mert az irányelvek egyértelműen fogalmazzák meg a célokat, az elvárt eredményeket és kevesebb kibóvítást hagynak. Jelentős különbség, hogy a kijelölt területeken a védelemmel összhangban lévő természetkimélő gazdálkodás európai uniós támogatást élvez. Ellentétben a rendszeresen be kell számolni a szakembereknek a Natura 2000 területek állapotáról és az intézkedések sikeréről, eredményeiről.

Végül is miért fontos ez nekünk?

A Föld története során az emberi faj abba a felelősségteljes helyzetbe került, hogy csaknem kedvre sáfárkodhat a természeti kincsekkel. Nem vagyunk jó gazdái ezeknek az értékeknek, ezért a megőrzésük érdekében szabályokkal kell önmagunktól megvédeni az élő rendszereket. Elkerülhetetlen, hogy a „természetvédelem hadállásai” megerősítsük.

A Natura 2000 hálózat a beépített kontroll lehetőségét teremti meg, az EU-csatlakozással pedig jelentős pénzforrások is segítik a védelmi munkát.

Rétisas (*Haliaeetus albicilla*) - Fiatal, még nem ivarérett példányok

Szíri sas (*Aquila chrysaetos*): A hegyvidékek és sziklafalak fenséges, erősei duzzadó madara, de kedveli a nyílt alacsonyabb területeket is. Hazánkban ismert fészkei fákban vannak, több 3-4 váltófészke is lehet. Az öreg madarak télen is a fészkek közelében maradnak. A fiatalok 3 éves korban állnak párhoz, de 15-20 éves kort is megélik. Hazai állománya később sem lehet több 5-6 párnál. Szárnyfesztáv: 190-220 cm. Súly: 3-6,5 kg. Ritka fészkelő, nyári kóborló és kiszámozó áttelelő. Vadászterülete 520 km².

Rétisas (*Haliaeetus albicilla*): Elsősorban a Tisza és Duna árterei erdeiben és az erdei tavakban gazdag DDPN területen költött évtizedekkel ezelőtt. Hazai állományának mélypontja 1970-1980 között volt 12 ismert párral. A fészkekörzés, a mérgezők bevitelése, a szemléletváltás és a sok halastó kialakítása együtt eredményezte, hogy az állománya három évtizede folyamatosan nő. Fészkeit napjainkban a kisebb tavak közelében faszorokban, kisebb fapocspocspocokban, mezővidéki erdősorok idős fáin is megtalálhatjuk. A párok vadászterületük 40-100 km². Az öreg madarak télen is a fészkek közelében maradnak. Szárnyfesztáv: 195-245 cm. Súly: 3,1-6,9 kg. Rendszeres fészkelő, állandó, kóborló.

Parlagi sas (*Aquila heliaca*): A füves sztyeppéktől az erdős domboldalig meglehetősen, napjainkban a kontinens legveszélyeztetettebb sávjai. Az állományának kritikus időszakában a magasabb területek zárd erdeibe húzódtak hazánkban, napjainkban erőteljesen terjeszkedik az alacsonyabb füves területeken (Áltföld). Ha a téli etetéssel a „védett” területeken tartjuk, továbbá az illegális mérgezett sikeuról az új intézkedésekkel visszatoroztatni, akkor egy évtized alatt elérheti a költőpárak száma a 250 párt. Szárnyfesztáv: 190-210 cm. Súly: 2,4-4,5 kg. Az öreg madarak télen is a fészkek közelében maradnak. Nyári kóborló és áttelelő öregek, a fiatalok délre húzódnak vagy Afrikába vonulnak.

Békászó sas (*Aquila pomarina*): Kedveli a vizes, nedves élőhelyeket, a vadászterület mozaikosságát és az idős állományú erdőket. A védelem ellenére hazai állománya 1970 óta negyedére csökkent, de egy évtizede a hazai állománya - a védelmi intézkedéseknek köszönhetően - 30-35 párral stabilizálódott. Maximum egy fűkát röptet (kánizmus). Szárnyfesztáv: 140-170 cm. Súly: 1,3-2 kg. Minden korú egyede vonuló. Mivel keskeny sávban van a Borspörz-szorosnál az állomány jól monitorozható.

Törpés sas (*Aquila pennata*): Mediterrán faj, ezért hazánktól északabbra az állománya nem jelentős. Legkisebb és legnehezebben határozható európai „sas” faj, két színváltozata ismert, a világos változata környezetben azonosítható. Az egyetlen ragadozó madárfaj hazánkban, amelynek pontos állományát nem ismerjük. Egerészoly nagyságú, rendkívül fordulékony és gyors reptű „sásfélé”. 1990-ben még 9-10 pár költött hazánkban, 2010 óta szaporodók száma a költését bizonyítani, pedig az előző évi revíriéhez ragaszkodik és évtizedekig költ ugyanabban a fészkekben. Vonulása nem teszi lehetővé az állomány pontos európai számlálását (széles sávban vonul). Szárnyfesztáv: 110-130. Súly: 0,7-1,1 kg. Ritka, alkalmi fészkelő, széles sávban vonuló.

HAZÁNKBAN KÖLTŐ, VONULÓ, KÓBORLÓ ÉS ÁTTELELŐ SASOK

Hazánkban 36 ragadozómadár-faj előfordulása bizonyított, ebből rendszeres fészkelő 19, alkalmi fészkelő 3 faj, rendszeres vendég vagy átvonuló 5 faj, ritka, alkalmi előforduló 9 faj. A megfigyelt sas-fajok száma kilenc, ebből öt faj költ, a halászsas rendszeres átvonuló, három faj pedig ritka, alkalmi előforduló. A réti és a parlagi sas állományai évtizedek óta folyamatosan gyarapodnak, míg - élőhely hiányában - a szirti sasnál erre nem számíthatunk. Reméljük, hogy a békászó sas párok további csökkenése az egyre szigorodó védelmi intézkedéseknek köszönhetően megszűnik, míg a legkisebb törpés sas (2-4 pár) költésének bizonyítása is már komoly eredménynek számítana. Valamennyi fajnál előfordul a fiatalokú kánizmus, csak a békászó sasra jellemző, hogy az erősebb fióka minden esetben megöli a később kelő fiókat. A rétisast kivéve mindegyik költő „sas” faj zöld lombbal díszíti a fészket. A „díszítés” egyszerre szolgálja a tatarozást, a rejtést, a hűtést és a bomló tetemek letakarását.

A fészkek körüli zavartalanság biztosítása érdekében Fontos:

- a védőzóna megállapítása, kijelölése,
- a gazdálkodók (faktiermelés) és terepi mozgás időbeli korlátozása,
- ha szükséges, akkor a fészkekörzés,
- a használt fészkek őszi megerősítése,
- a váltófészkek védelme vagy kialakítása,
- végül a kellő óvatossággal elvégzett fészkelenőrzés és fiókagyűrés.

HAZÁNKBAN KÖLTŐ SASFAJOK

költő fajok ad és nem ivarérett pld összesen	Rétisas 850-900 pld	Parlagi sas 600-650 pld	Békászó sas 90-100 pld	Szíri sas 5-8 pld	Törpés sas 3-6 pld
állományosság 1980/2017	12/300 pár	10/210 pár	150/35 pár	5/5 pár	10/1-2 pár
fészkelés	1-3 tojás	2-3 tojás	1-2 tojás	2-3 tojás	1-2 tojás
költés	38-40 nap	43 nap	38-40 nap	40-45 nap	35 nap
rákanyarolás, röpképesítés	80-90 nap részleges kánizmus	55-60 nap kánizmus	55-57 nap kánizmus	70-75 nap részleges kánizmus	részleges kánizmus
ivaréretttség tartózkodás	5. év ad/állandó fiatal/kóborló	4-5. év ad/áttelőlő fiatal/vonul./	4. év keskeny sávban vonuló /Afrika/	4. 5. év ad/ állandó fiatal/kóborló	2-3. év széles sávban vonuló /Afrika/

Parlagi sas (*Aquila heliaca*)

Rétisas (*Haliaeetus albicilla*) - Ivarérett példányok

HAZÁNKBAN NEM KÖLTŐ SASFAJOK

Halászsas (*Pandion haliaetus*): Az európai állomány jelenlétének látványos halászlászló módszere miatt, több ezer természetkevelő figyeli az egyre elterjedtebb ragadozót. Csak a magyar neve miatt soroljuk a sasok közé, nem igazai sasféle. Hazánkban eredményesen még nem költött, de hazánkban 1990-1991-1992) már épített fészket. Vonulókör hazánk minden helyén gazdag víztől megjelenhet, kedveli a halastavakban gazdag országterületeket (Tolna, Somogy, Baranya megye). Szárnyfesztáv: 150-180. Súly: 2,4-4,8 kg. Hazánkban rendszeres őszi és tavaszi átvonuló.

Nagy békászó sas (*Aquila clanga*): Régebbi neve Fenyves sas. 1949-1951 között a Hanságban feljegyeztek költését, de azok emberek egy része, ezeket az adatokat fenntartással kezelte. Európában ritka, veszélyeztetett faj. Szárnyfesztáv: 150-180. Súly: 2,4-2,8 kg. Hazánkban ritka őszi és tavaszi átvonuló vagy áttelelő.

Pusztai sas (*Aquila nipalensis*): Az utóbbi évtizedekben hazánk keleti felén a korábbihoz képest gyarapodik a megjelenése. Szárnyfesztáv: 150-180. Súly: 2,4-4,8 kg. Ritka nyári kóborló, ill. tavaszi és őszi vonuló.

Héjasas (*Aquila fasciata*): Nagy, lenyűgöző sas, valószínűleg a héjasas emlékeztet. Kontinensünkön a mediterránban élő állandó madár, gyakrabban megjelenésére ezért nem lehet számítani. Hazánkban inkább a kóborló fiatalok megfigyelésére van esélyünk. Szárnyfesztáv: 140-170. Súly: 1,5-2,5 kg. Ritka kóborló.

KIEMELT MADÁRFAJOK VÉDELME

A természetvédelemben nemzetközi gyakorlatá vált, hogy meghatározzák az egyes állatfajok védelmi helyzetét, és ennek figyelembevételével készült el a védelmi tervek. **A védelmi helyzet meghatározásánál az állomány nagyságát és változásának irányát, illetve mértékét veszik figyelembe.**

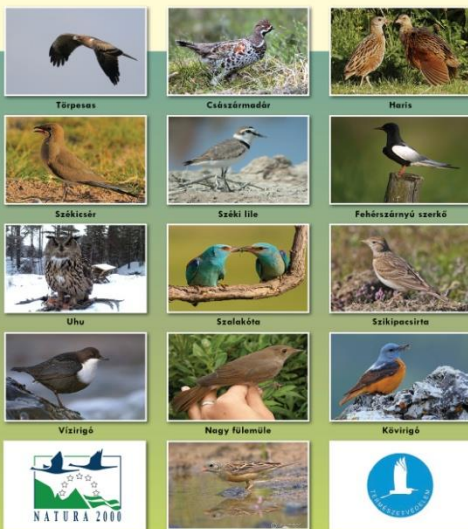
E két tényező alapján a nemzetközi gyakorlatban az együttesen kedvezőtlen védelmi helyzetű fajokat a következő kategóriákba szokták sorolni: **veszélyeztetett, sebezhető, csökkenő, ritka, védelemtől függő, biztos állományú fajok.**

Magyarországon a rendszeresen fészkelő 196 madárfaj közül 75 tartozik a kedvezőtlen védelmi helyzetűek közé, míg 121 faj biztos állományúnak mondható.

Magyarországi állományának nagysága és annak változása - csökkenésének mértéke - alapján 13 fajt tartunk

VESZÉLYEZTETETTNEK

(főrpates, császármadár, haris, székicsér, széki lile, fehérszárnyú szerkó, uhu, szalakóta, szikpacsirta, vízirigó, nagy fülémüle, kővirág és kertli sármány).

További 15 faj sorolható a sebezhető, 17 a csökkenő, és 24 az ún. ritka kategóriába (a közelmúltban újonnan megtelepedett fajok nélkül).

5 faj sorolható az ún. védelemtől függő kategóriába (fekete és fehér gólya, rétság, parlagi sas és kerecsensólyom).

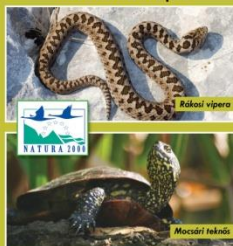

Magyarországon az első fajvédelmi tervek 1994-ben készültek el. Ezeket akkor még nem publikálhattuk széles körben, csak a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületi védelmi tevékenységét határozták meg és először is belső használatra szánták őket. Akkor először is a legjelentősebb természeti értékek természetvédelmi fajokra készülték el a Védelmi Terveket, mint pl. hiúz, parlagi sas stb. Később az a lista folyamatosan kiigazított valamennyi olyan fajra, amelynek magyarországi védelme az élőhelyvédelemmel felveszhető, gyakran speciális intézkedéseket igényel (védelemtől függő fajok).

CSAK 15 ŐSHONOS HÜLLŐFAJ ÉL HAZÁNK TERÜLETÉN

Natura 2000-es hazai hüllőfajok

Fokozottan védett fajok

Védett hüllő

A világon ismert mintegy 7900 hüllő közül Magyarországon csak 15 faj fordul elő a szabad természetben, valamennyi őshonos hüllőfajunk védett! Két faj szerepel a Natura 2000-es fajok listáján, a legmagasabb természetvédelmi értékeléssel rendelkező rákosi viper és a védett macsári teknős. A fokozottan védettek listáján öt faj szerepel, az elsősorban jégkori maradványállapokban előforduló elevenszülő gyík, továbbá hazánk legkisebb méretű „kigyószemű gyíkjának” is hívott hullője a pannon gyík. Az agresszív viselkedése miatt népiesen „ugró siklóknak” is nevezett haragos sikló csak a Budai és a Villányi hegységben fordul elő, mérete miatt sokan kigyónak vélik, mert hossza meghaladhatja a két métert is. A nagy fészekfosztogató erdei sikló két méteres mérete miatt nagy riadalmat okozhat az erdőben sétálók körében. Harap, de mérgefoga nincs, ha találkoznunk vele, hagyjuk menekülni. A két viperafaj is a fokozottan védettek között van, mérgegyaguk közel sem olyan veszélyes, mint amit terjesztenek róla. Egyik viperafaj hossza sem éri el az egy métert, elterjedésük is kis területre korlátozódik. Csak a Zempléni hegységben és a somogyi, zalai tájakon él a „kurta farkú kigyónak” elnevezett keresztcsiga. Az 1000 lvarérett példányt számláló rákosi viperának is legfeljebb 11 kisebb populációja él a Hanságban és a Duna-Tisza közén. Kevés fiatal állat él meg az lvarérett kort, mert a fiatal egyedekre nagyon sok állat vadászik a kigyószőlőig. Valamennyi fokozottan védett hüllőfajunk fennmaradása az élőhelyeket rehabilitáló, aktív természetvédelmi beavatkozásoktól remélhető.

A teknősök rendjét mindössze a macsári teknős, a pikkelyes hüllők rendjét (gyíkok, siklók, viperák) pedig 14 faj képviseli hazánkban. A gyíkok alrendjébe 12 faj, a kigyók alrendjébe 2 faj tartozik.

NYAKÖRVÖSGYÍK-FÉLEK (LACERTIDAE) CSALÁDJÁNAK KÉPVISELŐI:

Elevenszülő gyík (<i>Zootoca vivipara</i>)	fokozottan védett – 100 e. Ft
Fali gyík (<i>Podarcis muralis</i>)	védett – 10 e. Ft
Fürge gyík (<i>Lacerta agilis</i>)	védett – 10 e. Ft
Hamoki gyík (<i>Podarcis taurica</i>)	védett – 10 e. Ft
Zöld gyík (<i>Lacerta viridis</i>)	védett – 10 e. Ft

VAKONDGYÍK-FÉLEK (SCINCIDAE)

Pannon gyík (<i>Ablepharus kitaibelii fitzingeri</i>)	fokozottan védett – 250 e. Ft

LÁBATLANGYÍK-FÉLEK (ANGUIDAE)

Lábatlan gyík (<i>Anguis fragilis</i>)	védett – 10 e. Ft

SIKLÓFÉLEK (COLUBRIDAE)

Erdei sikló (<i>Elaphe longissima</i>)	védett – 50 e. Ft
Haragos sikló (<i>Coluber caspius</i>)	fokozottan védett – 500 e. Ft
Kockás sikló (<i>Natrix tessellata</i>)	védett – 25 e. Ft
Rézsiszék (<i>Coronella austriaca</i>)	védett – 50 e. Ft
Vízisikló (<i>Natrix natrix</i>)	védett – 25 e. Ft

VIPERAFÉLEK (VIPERIDAE)

Keresztcsiga (<i>Vipera berus</i>)	fokozottan védett – 250 e. Ft
Parlagi viper (<i>Vipera ursinii</i>)	fokozottan védett – 1 millió Ft

A gyíkok, siklók és teknősök 9 fajával találkozhatunk városunkban és völgyben.

A fali gyík a leggyakoribb hüllő városunkban, csak a Kapos völgyében találkozhatunk a fürge gyíkkal, ill. a sokkal ritkább zöld gyíkkal. A lábatlan gyík (törékeny kuzma) bizonyító példánya a Kis-Konda völgyében került elő a régi téglagyárról. A vizes élőhelyeknek és a patak völgyi erdősülésnek köszönhető, hogy szaporodnak a siklók is, de számuk még így is elenyésző. Leggyakrabban a vízisikló kerülhet szemünk elé. Jólval ritkább a kockás sikló és a rézsiszék. 2017-ben találtak először a Kis-Konda-patak völgyében az erdei sikló mértékű meghaladó példányával a kőház és a patak közötti területen. Sajnos a macsári teknősök száma csökken a rüskel horgásztavakon, ennek oka, hogy sok az ellensége és a kedvelt „napozósízeit” az amuruk lassan „felszámolják”.

ÉRDEKESÉGEK:

Macsári teknős - a DDNP Natura 2000-es emblemmadalla, Pannon gyík - elszigetelt hazai állománya fokozottan védett (250 ezer Ft), Elevenszülő gyík - jégkorszaki reliktumfaj, álelevenítségű, fokozottan védett (100 ezer Ft), Rákosi viper - Magyarország egyetlen endemikus gerincese. 1974 óta védett, 1988 óta fokozottan védett, eszmi értéke 1 000 000 forint. A Természetvédelmi Világszövetség értékelése szerint veszélyeztetett, szerepel a Berni Egyezmény II. és a CITES I. függelékében is.

Dombóváron előforduló siklók

Dombóváron előforduló gyíkok

NATURA 2000-ES FAJOK A KIS-KONDA-PATAK VÖLGYÉBEN

Közönséges denevér

Európai hód

Közönséges vidra

VÉDETT FAJOK A KIS-KONDA-PATAK VÖLGYÉBEN

Európai sünn

Hermelin

Magyaros pele

EMLŐSÖK A KIS-KONDA-PATAK VÖLGYÉBEN

A Földünkön kb. 4500 emlősfaj él, a sűrűn lakott Európában már csak 182, hazánkban mindössze 89 faj. A helyi védettséget élvező völgyben 34 emlősfaj előfordulása bizonyított.

A süntényféléket és a vakondféléket egy-egy faj, a denevéreket és a patasokat 3-3 faj, a cikányféléket 5 faj, a ragadozókat 7 faj, a rágcsálók rendjébe tartozó családokat 13 faj képviseli. A rovarvörök rendjébe tartozó sünnek, vakondnak, ill. a mezel, keleti, törpe, erdei és a közönséges szilckickánynak stabil állománya él a területen.

A denevéreknek 28 fajja él hazánkban, a völgyben csak a közönséges torpeddenevérnek, a közönséges kései denevérnek és a közönséges denevérnek a jelenléte bizonyított.

Vérsvíró, kárteknő és agresszív – a legtöbb embernek ez jut eszébe a denevérekről, holott igen jámbor és érdekes állatokról van szó. Hazánkban 1901 óta – Európában elsőként – védettek, állományuk a barlangok fokozódó zavarása miatt drasztikusan lecsökkent.

A tíz denevérfajon kívül még tíz Natura 2000-es emlősfaj él hazánkban (közönséges ürge, eurázsiai hód, csikós szőcskegér, északi pocok, közönséges hiúz, szürke farkas, közönséges vidra, molnárgerény és a három földikutyája).

Az ezredfordulóra a nyúl-féléket képviselő mezel- és üregi nyúl szinte teljesen eltűnt a területről. Ennek a legfőbb oka, az intenzív mezőgazdaság. A mezei nyúl 2010 utáni visszatelepítésének hatása napjainkban érzékelhető.

A rágcsálókat az egyre erősebb állományú vörös mókus, a kihelyezett odúkat elfoglaló magyaros pele és nagy pele képviseli. Nem kis meglepetésre 2017-ben a tüskés horgászatokon megjelent az eurázsiai hód, ráadásul 2018-ban is megtaláltuk. A hazai hét pocokfajból négy jelenléte bizonyított (mezel, földi, erdei és pézsmapocok), az egérfélék 9 fajából öt fajjal találkozhatunk (pírök, házi, sárganyakú, törpe egér és a vándorpatkány).

A legmagasabb természetvédelmi értékkel védett fajok: a csikós szőcskegér, az erdélyi, délidéki és a magyar földikutyája (1 millió Ft), a közönséges hiúz és az északi pocok (500 e Ft).

Az év minden időszakában láthatunk vörös rókát, a 2015-től megjelent aranyoskál várhatóan korlátozza majd a rókák állományát. A kisebb csoportokban vadászó sakálók az őz, a szarvasok és a nyúl-félék szaporulatát is drasztikusan csökkenthetik. A terület zoológiai ritkasága, a meghatározott vadászterület tartó, magányosan, vagy családi kötelékben élő vidra.

A kisebb termető ragadozók közül a nyest és az elsősorban pocokra specializálódott eurázsiai menyétell találkozhattunk. Téli a nádasok közelében láthatjuk a fehér ruhát öltő hermelint is. A mindenevő európai borzokkal éjjeli találkozhattunk a felhagyott agyagbánya körzetében.

A nagyobb testű patasok közül leggyakrabban az őz, kora reggel biztosan láthatunk a völgygel határos mezőgazdasági táblákon kisebb csoportokat (rudlak). Lényegesen ritkább a területen gímszarvas és a vadászón.

A védett hazai emlősfajok száma: 56

A völgyben élő Natura 2000-es fajok a vidra, az eurázsiai hód és a közönséges denevér.

A hazai emlősök rendszertani besorolása /rend/	Fajok száma országos/ Konda völgye	Védett fajok száma országos/ Konda völgye	Natura 2000 fajok száma országos/ Konda völgye
1. Sünalkutak	1	1	1
2. Cikányalkutak	8	6	8
3. Denevérek	28	3	28
4. Nyúlalkutak	2	1	3
5. Rágcsálók	27	13	10
6. Ragadozók	16	7	8
7. Párosujjú patások	7	3	1
ÖSSZESEN	89	34	56

Denevérek gyűrűzése

FOKOZOTTAN VÉDETT FAJOK HAZÁNKBAN

Csikós szőcskegér

Földikutyák

Északi pocok

VISSZATELEPÜLT FAJOK HAZÁNKBAN

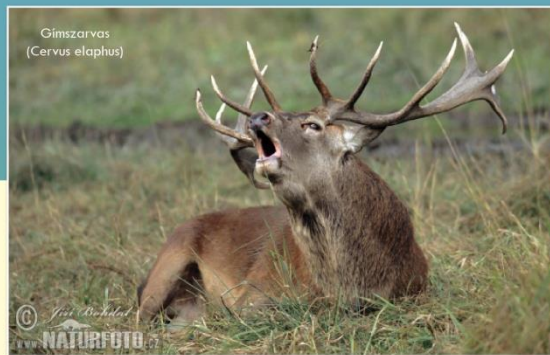
Szürke farkas

Közönséges hiúz

Aranyoskál

Gímszarvas
(Cervus elaphus)

AZ AGANCS MAGYARORSZÁGON MÉRT ADATAINAK ÁTLAGAI:
tömeg: 8,2 kg; **szárhossz:** 102 cm; **szemág:** 23 cm; **jégág:** 23 cm; **középgág hossza:** 33 cm;
rőzsa körmérete: 25 cm; **szár alsó körmérete:** 15 cm; **szár felső körmérete:** 14 cm;
a szárnkénti ágak száma: 6-7.

FOGALMAK, ELNEVEZÉSEK ÉRTELMEZÉSE:

agancs: többször elágazó csontos képződmény 13 éves korban a legszebb, az agancs hanyatlása a felső – korona – részen kezdődik,
agancstő: az első évben a homlokcsontjúnk fejlesztik a bikák, kezdetben szivacsos felépítésű, később elcsontosodik, általában 7-8 cm.
csapos agancs: fiatal, még áthatlan agancs (1. év),
rőzsa: a második agancsnál jelenik meg, (2.év),
nyársas agancs: elágazás nélküli szár (2-3. év)
hullatás: februártól májusig tart, az őregek hamarabb hullatnak,
barkás agancs: a porcos, még fejlődő agancs, szőrös, érzékeny, erekkel gazdagon behálózott bőr borítja,
fisztítás: az agancs csontosodása után, a véreerekkel gazdagon behálózott szőrös bőrt fiatal fának, cserjék ágain dörzsölik le a hímek.
szár: az agancstől nő ki, a 3. évben 60-80 cm, a szár gyöngyözöttsége az 5. évben kezdődik,
szemág: vadászok nyelvén a tulóköt fölötti első ág. A szemág fölötti, de nem rendszeren kettős ág a vendégzemág vagy jégág, ez után nő a középgág.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.

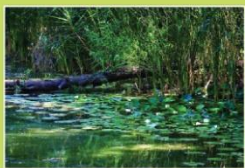
jégág: a gímszarvas agancsán a szemág és a középgág között helyezkedik el, rendszerint kisebb a szemághoz; méreteiben jóval kisebb, mint ez utóbbi, néha teljesen hiányzik. Régebbi elnevezései: vendégág, vendég-szemág.
középgág: A középgágak hosszát a szártól való kiindulás helyétől kell mérni – a külső oldalon – az ágak hegyéig, fízed centiméter pontossággal.
korona: a negyedik agancson jelenik meg, jelentős a szár vastagodása ebben az évben,
visszarakás: az agancs visszarakása 14 éves kortól a koronával kezdődik, a legszembeütőbb hanyatlás a fágagban van (szemág, jégág, középgág).
„déhér bika”: július végétől rohamos testnövekedését mutató állatok hívják így.
bőség: szeptember-októberben a faj szaporodási időszaka, a bikák felkeresik a bőségshelyeket (a tehének által intenzíven használt területek) és a bögési csatákat követően kialakulnak a legerősebb bikák háremai.
rudli: kisebb-nagyobb csoportokban együtt mozgó szarvasok elnevezése

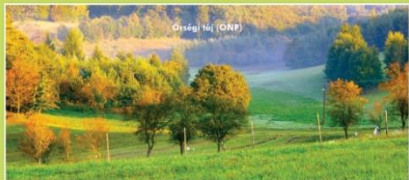
Natura 2000-es területek

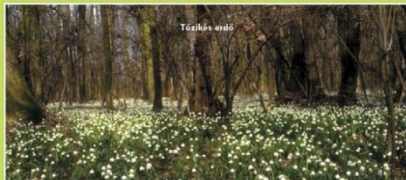
Biogeográfiai régiók Európában

Bóda-Kerapencsa (DDNP)

Össégi-hei (GNP)

Tuzsík-endő

HAZÁNK TERÜLETÉNEK 21%-A NATURA 2000 TERÜLET

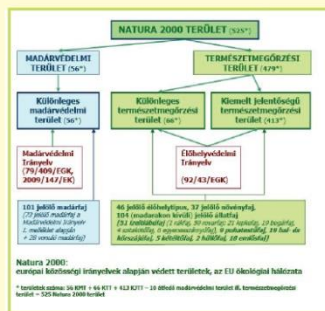
Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 területek egy összefüggő európai ökológiai hálózatot képeznek, melyek a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, a vadon élő állat- és növényfajok védelmének keresztül biztosítják a biológiai sokféleség megővését. Hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetű fenntartásához, illetve helyreállításához. Biztosítja Európa természetes élőhelyeinek jó állapotban való megőrzését. A Natura 2000 hálózat alapja az 1979-es madárvédelmi irányelv, ill. annak 2009-ben kodifikált változata, valamint az 1992-es élőhelyvédelmi irányelv. A hálózat Európa szárazföldi területeinek mintegy 18%-át fedli le, azaz Németország területével egyenlő kontinensrészt véd.

A NATURA 2000 CÉLJAI

A madárvédelmi irányelv általános célja a tagállamok területén, természetes módon előforduló összes madárfaj védelme. Különleges madárvédelmi területek azok a régiók számítanak, amelyek a tagállamok területén rendszeresen előforduló és átvonuló fajok nagy állományainak adnak otthont, valamint a vízimadarak szempontjából nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyeket foglalnak magukba.

Az élőhelyvédelmi irányelv fő célkitűzése a biológiai sokféleség megővése, a fajok és élőhelytípusok hosszú távú fennmaradásának biztosítása, természetes elterjedésük szinten tartásával vagy növelésével. Az irányelv írja elő az európai ökológiai hálózat, a Natura 2000 létrehozását, melynek a madárvédelmi irányelv rendelkezése alapján kijelölt területek is részei. A különleges természet-megőrzési területeket a **közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok** (amelyeket az előzőes veszélye fenyeget, vagy kicsit a természetes elterjedésük, vagy egy adott biogeográfiai régió belüli jellemző sokféleségükkel bírnak) és a **közösségi jelentőségű** (veszélyeztetett, sérülékeny, ritka vagy endemikus) állat- és növényfajok védelmére kell kijelölni. Azok az élőhelytípusok és fajok, melyek fennmaradását csak azonnali intézkedéssel lehet biztosítani kiemelt jelentőségűek és az utóbban elsőbbséget, prioritást élveznek. A Natura 2000 területek kijelölésére a kormány 2004-ben alkotott rendeletet.

NATURA 2000 TERÜLET

A nemzeti jogszabályok által korábban is védett területek mind a részei lettek az ökológiai hálózatnak. Az újonnan kijelölt területekkel együtt Magyarország területének közel 21%-át fedli le az új típusú védelem. Ezek közé tartoznak a hagyományosan mezőgazdasági művelés alatt álló földek, legelők, és erdők is. A szabályozás célja a hasznosítás és a természetvédelem érdekeinek összehangolása.

Fertőzug (FHNPF)

Kis-Fehér-Tó (KNPF)

Kolon-tó (KNPF)

Kornistárnács

VILÁGCSÚCSTARTÓ MADARAK

1. A ma 415 legmagasabb (270 cm) és legsúlyosabb (140 kg) madár: **Strucc**
2. A legnagyobb szárnyterületű madár (360 cm): **Vándoralbatrosz**
3. A leghosszabb ideig neveli a fókáját (270 nap): **Vándoralbatrosz**
4. A világ leghangosabb madara (135 decibel): **Malukú kakadu**
5. A leghosszabb csőrű madár (47 cm): **Ausztrál pelikán**
6. A legkisebb súlyú madár (2,2 gr): **Méhkolibri**
7. A világ legnagyobb fészékejtője: **Homoki ásótyúk**
8. A leghosszabb utat teszi meg a vonuláskor (80.000 km): **Sarki csér**
9. A világ legnagyobb sebességgel repülő madara (340 km): **Vándorsólyom**
10. Legtöbb szárnycsapásra képes másodpercenként (200): **Tüzetorkú kolibri**
11. Legkitartóbban gyorsrepülő madárfaj (127 km/óra/átlag): **Szürkefejű albatrosz**

1. Strucc

2, 3. Vándoralbatrosz

4. Malukú kakadu

5. Ausztrál pelikán

6. Méhkolibri

7. Homoki ásótyúk

8. Sarki csér

9. Vándorsólyom

10. Tüzetorkú kolibri

11. Szürkefejű albatrosz

A MADÁRGYŰRÜZÉS TÖRTÉNETE

1893-ban Herman Ottó alapította a Királyi Magyar Ornitológiai Központot – később Magyar Madártani Intézet, mely létezésének a világon elsőként foglalkozott a madarakkal.

A központ a madarak megfigyelésével, védelmével és tudományos kutatásával foglalkozott, de feladata elsősorban a madárvonulás és a madárfajak gazdasági jelentőségének kutatása volt.

A madárvonulás mindig élelénk foglalkoztatta az embereket, mégis a 19. század legvégéig kellett várni az első alumínium gyűrűvel megjelölt madárra. Hans Christian Cornelius Mortensen dán tanár dolgozta ki a módszert és 1899-ben alkalmazta először szerelvények. 1903-ban Németországban a világon másodikként kezdték el a madarak jelölését.

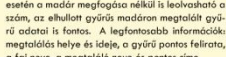
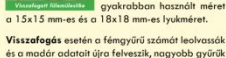
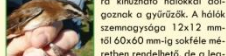
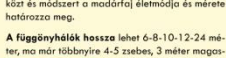
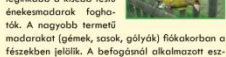
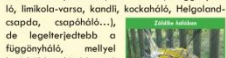
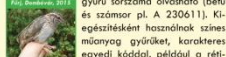
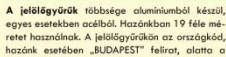
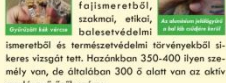
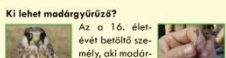
1908-ban harmadikként a világon hazánkban is elkezdődött a madárgyűrűzés. 1898-ban került a Magyar Ornitológiai Központba Schenk Jakab, akinek vitathatatlan érdeme, hogy 1908-ban harmadikként a világon hazánkban is megkezdődött a tudományos alapon nyugvó madárgyűrűzés. Az első évben mindössze 27 madárral 1064 egyedét gyűrűzték, de 1925-ig már 200 madárral közel 85000 példányt jelöltek meg. A megkezdési eredmények tudományos sikert hoztak hazánkban.

1944 decemberében a II. világháború pusztításának áldozatául esett a Madártani Intézet teljes könyvtára és a 170 ezer jelölt madár adatra. Csak néhány megélt gyűrűző és a publikált jelölési adatokat sikerült rekonstruálni.

1951-től indul újra a magyarországi madárgyűrűzés. A háború után Verste Albert és munkatársai újraszervezték a Madártani Intézetet és 1951-ben újra elkezdődött a gyűrűzőráadás és a rendszeres madárgyűrűzés. Enél az ideától használtak hazánkban függőnyhálókot, a tömeges énekesmadár jelölés új lehetőséget teremtett a vonulástanulmányokhoz. 1976-tól a Madártani Intézet koordinálta a hazai madárjelölést, munkatársai és néhány külső szakember végzette a munkát.

1976-tól a hazai madárgyűrűzést az MME szakmai csoportja koordinálja. 1974-ben megalakult az MME, mindössze két évet kellett várni, hogy 1976-tól a magyar madárgyűrűzést az MME Madárgyűrűzési Központja koordinálhassa. Jelölő nyelvi madárgyűrűző-állomás és számos gyűrűző tábor működik az országban, az egyéni gyűrűzőkkel együtt évi 220-240 ezer madarat jelölnek hazánkban. 1908-2018 között 296 madárral közel hat millió egyedét jelölte a közel ezer gyűrűző.

EURING (Eurpai Madárgyűrűzési Szövetség)
A nemzetközi szervezet 1963-ban Párizsban jött létre, azzal a céllal, hogy az Európában folyó gyűrűzési munkát összehangolja. Az MME keretében működött Madárgyűrűzési Központ is tagja a szervezetnek. A magyar gyűrűzők által gyűjtött adatok évről-évre bekerülnek az EURING adatbázisába.

Az MME 28. sz. Dombóvári Csoportja 1980. április 11-én alakult. Működési területe: Tolna megyének a Sió-Sárvíz-Bonyhád vonalától nyugatra eső része, 76 településsel. • Helyi csoport taglétszáma: 150-160 fő. Szakmai bázishelyünk: Dombóváron a Tüskei Madárvárta, Tamási közelében a Pacsmagi Erdél Iskola

LEGYEN ÖN IS TAGJA AZ MME DOMBÓVÁRI CSOPORTJÁNAK!

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület tagjai madár és természetkedvelő emberek, akik szívesen töltik idejüket a szabadban, fontos számukra az élhető környezet megteremtése és megőrzése. Az MME tagság hasznos, izgalmas, érdekes, tanulságos, élménygazdag, baráti és közvetlen.

MILYEN KÖZÖSSÉGI, SZAKMAI LEHETŐSÉGET BIZTOSITUNK AZ ÚJ BELÉPŐ TAGJAINKNAK?

Az MME központi szolgáltatása: igazolvány évente, színes, szakmailag és fototechnikailag igényes természetvédelmi szaklap – a Madártávlat – évszámoként, tájékoztató körlevelek és szármányok, az MME igazolvány felmutatásával 500 helyen kedvezményes szolgáltatás – belépők, szállás, étkezés, vásárlás az MME Boltban.

HELYI CSOPORTUNK SZOLGÁLTATÁSAI:

- az új tagok a belépés évében egy db. „B” típusú övét igényelhetnek, a szervezeti programjainkon – évente két alkalommal – 500 Ft-os utazási kedvezményt kaphatnak.
- ingyenes programjaink a Sas-szármítás, a „Fülemleki éjszakája”, gólyagyűrűzés és szakmai, ismeretterjesztő előadások, részt vehetnek a nyári természetismereti és vonulástudató táborok munkájában,
- bekapcsolódhatnak a közösségi és szakmai programjainkba.

SZAKMAI PROGRAMJAINK:

- madárbarát kert (szakmai tanácsadással),
- az ödteljes elterjedés, gondozása,
- gólyagyűjtő program,
- fehér gólya program (léves megyei felméréssel)
- erdei iskolatársaság és nyári táboroztatás,
- jeles napj programok,
- partifalak madarai,
- ragadozó madárfajok védelme, telepítése,
- Dombóvár város madárjárása,
- faunisztikai megfigyelés a környező halastavakon,
- múzeumi ügyelet.

BELÉPÉS MÓDJA:

Az MME honlapján (www.mme.hu) keresse a tagbelépés linket! Az adatokat ki kell tölteni és nyilatkoznia kell a tagdíj befizetésének választott módjáról (levegyszámla és banki utalás). Három hét és tagja szervezetünknek, ahol örömmel látjuk.

„Tolna Megyei Természeti Értékeiért” Alapítványt 1995. április 23. jegyezte be a cégbejegyzés

Alapító:
a dombóvári csoport kezdeményezésére a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület.

Működési területe:
Tolna megye nyugati része, a Sió-Sárvíz és Bonyhád felől nyugatra eső területe.
Bázishely:
a Dombóvár tüskei „Természetudományi Bemutatóterem” és ornitológiai tábor.

Kérjük, hogy adója 1%-nak felajánlásával legyen Ön is az alapítvány támogatója! Az alapítvány adószámja: 18853511-17

Munkánkhoz része a sérült, beteg, fészékbeli kiestett madarak mentése, a védelem (javesható területek, költőhelyek felkutatása és vizsgálata, az ifjúság szételveztetése, több fokozaton védett fajfajta, a múzeumi anyag kezelése, szakértés, természetvédelmi és ornitológiai szakbörözötés, illetve a tüskei erdei iskola működése Dombóváron.

Az alapítvány kiemelt céljai, feladatai:

- A tüskei „Természetudományi Bemutatóterem” működtetése, fejlesztése és gondozása.
- A tüskei „Erdel Iskola és nyári szaktábor” szervezése, szakmai program biztosítása.
- Munkánkhoz része a sérült, beteg, fészékbeli kiestett madarak mentése.
- Kiadványok megjelentetésének támogatása (természetvédelem, ökológia, ornitológia...).
- A veszélyeztetett élőhelyek védelme, mesterséges költőhelyek biztosítása, karbantartása (partifalak), továbbá a hat ödteljes gondozása, szakmai ellenőrzése.
- Nagy fokozaton védett madárfaj - gyurgyalag, fehér gólya, gyíngygalagoly, rétihérsécs állományfelmérése és védelme.
- Dombóvár város ornitológiai monitoringja.
- A természetvédelmi nevelést szolgáló beruházások fejlesztése és tevékenységek támogatása.
- Rendszeres madárgyűrűzés a tüskei bázishelyen.
- Az érdeklődők aktív bevonása az élőhely és fajvédelmi munkába (partifalak megújítás, szőlőlepek gondozása, madárgyűrűzés, monitoring munkák, fészekkorlákos készítése, távolos megfigyelés, élőhelyek takarítása, költőfészkek tisztítása, bogárgyűjtés, anatómia).
- Társasvezető vagyunk a dombóvári jeles napj rendezvényeink (Szasszinkon, Vizes élőhelyek világnapja, Fülemleki éjszakai, Madarak és fák napja, Vonuló madarak világnapja, Madárkorcsony, Madármelegítési világnap)

Szolgáltatásaink:
Ifjúsági szállás, szállás és élektetés, teljes szakmai program, múzeumi és terpei szakvezetés, természetvédelmi előadás.

Csatlakozás, kapcsolattartás:
Minden felajánlott madár és élőhelyvédelmi munkánk örömléte! Csatlakozási szándékukat az mme28@atw.hu e-mail címen jelezhetik.

